

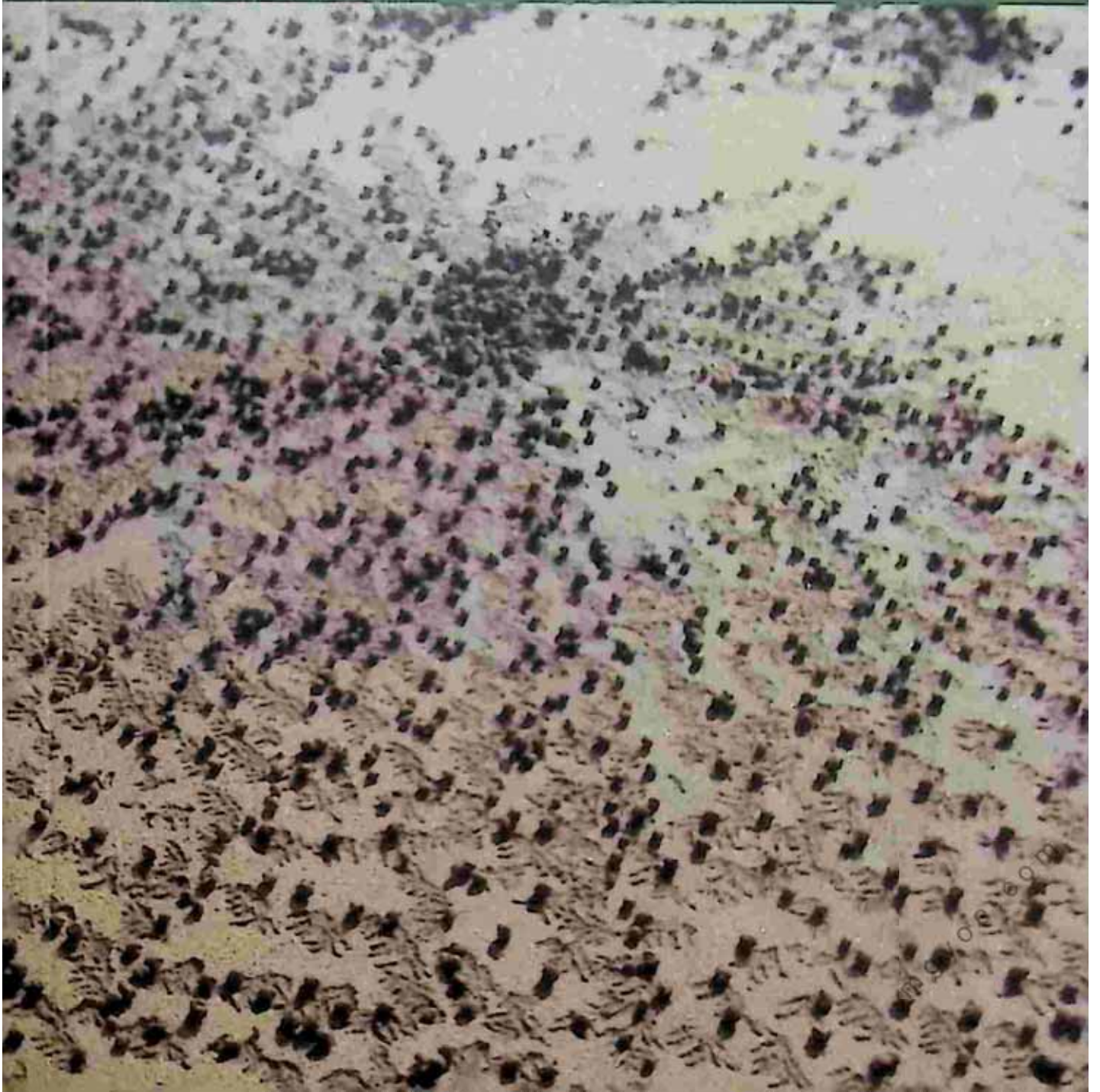
mgoe.com

SAMPLE BOOK

နိုင်ငံတကာအက်ဆေးများစုစည်းမှု

မေမေတို့ရဲ့ စစ်ပွဲများ

လူထုစိန်ခင်း

mgyoe.com

SAMPLEBOOK

စာအုပ်အစီအစဉ်-၅၁-

မေမေတို့ရဲ့ စစ်ပွဲများ လူထုစိန်ခင်း

LDSW- 2000 Ks

9 248480 495454

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊
- အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံး ညီညွတ်ရေး၊
- နိုင်ငံသား ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး၊

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေး ကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့်အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
- နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး တစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး၊

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး၊
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ် မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး၊

နိဗ္ဗာန်ကျမ်း
စာအုပ် အစီအစဉ်

နိုင်ငံတကာဘာသာပြန်အက်ဆေးစုစည်းမှု
မေမေတို့ရဲ့စစ်ပွဲများ
လူထုစိန်ဝင်း

နိဗ္ဗာန်ကျမ်း

အမှတ်-၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ်(က)
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း-၀၁-၇၃၀၂၇၆၆၉

ပုံနှိပ်စာစောင်

လူထုစိန်ဝင်း

မေမေတို့ရဲ့စစ်ပွဲများ

ပထမအကြိမ်၊ စက်တင်ဘာ ၂၀၁၀

တန်ဖိုး-၂၀၀၀ကျပ်

အုပ်စု

၅၀၀

ဖြန့်ချိရေး

နှစ်ကာလများ စာပေ

၁၀၄-အပေါ်ဆုံးထပ်၊ အောင်ဇေယျလမ်း

အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

e-mail: theeras2001@gmail.com

ထုတ်ဝေသူ- ဒေါ်သင်းသင်းမွန်(သင်းစာပေ) အမှတ်(၁၀)၊ ရတနာပြိုင်လမ်း (၁၂) ရပ်ကွက်၊
ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ အတွင်းနှင့် အစိုးရပုံနှိပ်- ဦးဖော်မြင့်ဝင်း၊ ကာလာရန်ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၈၄/ဘီ၊ ၃၁ လမ်း၊ ပန်းပဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၄၀၀၄၁၈၀၄၁၀။
မျက်နှာခုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၄၀၀၄၈၄၀၅၁၀။

အတွင်းဖလင်- ပုံရိပ်ရှင်

ကွန်ပျူတာစာစီ- NICE ကွန်ပျူတာ။

စာအုပ်ချုပ်-ကိုမြင့်။

မျက်နှာခုံးဒီဇိုင်း- the Eras

စိန်ဝင်း၊ လူထု	၈၉၅၈၄
မေမေတို့ရဲ့စစ်ပွဲများ /လူထုစိန်ဝင်း။ - ရန်ကုန်၊	
သင်းစာပေ ၂၀၁၀။	
၁၃၅-စာ၊ ၁၃ . ၁X၂၁ . ၄ စင်တီ။	
(၁) မေမေတို့ရဲ့စစ်ပွဲများ	

မာတိကာ

၁။	သူ့ကြောင့် သူ့ကြောင့်	၉
၂။	စီးပွားပျက်ကပ်အတွက် မဟာဩသစဆေးတော်ကြီး	၁၃
၃။	ငြင်းပယ်ခြင်းရဲ့ ဇိမ်ကျမှု	၁၇
၄။	ကလေးတွေဆီက လူယူနေကြတာ	၂၂
၅။	မေမေတို့ရဲ့ စစ်ပွဲများ	၂၅
၆။	ပုံနှိပ်စာနယ်ဇင်းလောက ကယ်တင်ရေးစိတ်ကူးသစ်	၃၀
၇။	တောင်းပန်ခြင်း အနုပညာ	၃၇
၈။	လူကြီးလူကောင်း အရက်သမားဖြစ်စေဖို့	၄၁
၉။	အလှနဲ့အကောင်း	၅၅
၁၀။	အလှ	၅၉
၁၁။	အက	၇၃
၁၂။	အမုန်း	၇၉
၁၃။	အချိန်	၉၃
၁၄။	အသက်	၉၇
၁၅။	ဖက်ရှင်	၉၉
၁၆။	ပျော်ရွှင်မှု	၇၇
၁၇။	ဈာပန	၈၀
၁၈။	ခရီးသွားခြင်း	၈၅
၁၉။	အဟောင်း၊ အသစ်နဲ့ အလှ	၈၉
၂၀။	အရောင်	၉၂
၂၁။	ဒေါသပုန်ထခြင်း	၉၉
၂၂။	ပညာသင်ခြင်း	၁၀၃
၂၃။	အင်ပါယာ အရှင်သခင်များ	၁၀၇

၂၄။ သဘောတရားနဲ့လက်တွေ့	၁၁၁
၂၅။ ပညာရှင်ဆိုတာ	၁၁၅
၂၆။ တတိယကမ္ဘာစာပေ	၁၁၉
၂၇။ ကူးစက်ရောဂါဆိုးကြီးများ	၁၂၃
၂၈။ တောလိုက်ခြင်း	၁၂၇
၂၉။ ဇီဝနည်းပညာနဲ့မူဝါဒ	၁၃၁

===

ကျေးဇူးတင်စကား

ဒီစာအုပ်လေး ထုတ်ဝေဖြစ်ဖို့ ခွင့်ပြုတဲ့ ဆရာ လူထုစိန်ဝင်း(ဝင်းဇော်)နဲ့ ဒီစာအုပ်ပါ ဘာသာပြန်အင်ဆန်းများကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုခဲ့တဲ့ Bi Weekly Eleven ဂျာနယ်ကို နှစ်ကာလများက အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။ ။

နှစ်ကာလများ

သူကြောင့် သူကြောင့်

“အိမ်ဖြူတော်ရှေ့က ‘ပင်ဆယ်ပေးနီးယားရိပ်သာ’ လမ်းမကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ပြန်ဖွင့်ပေးမယ်”

(၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲ ရီပတ်ဘလစ်ကန်ပါတီကြေညာချက်)

ဒါပေမယ့် သူတို့မလုပ်ခဲ့ကြပါဘူး။ ၈ နှစ်ကြာတဲ့အထိ အတားအဆီးတွေ ရှိနေမြဲဖြစ်တယ်။ ဒါဟာရွေးကောက်ပွဲအတွက် တကယ်အစစ်အမှန်အရေးပါတဲ့ ကိစ္စတစ်ခုတော့မဟုတ်ပါဘူး။ လျှို့ဝှက်တပ်ဖွဲ့ (သက်တော်စောင့်တပ်ဖွဲ့) ရဲ့ နားပူနာဆာလုပ်မှုကြောင့် လမ်းမကြီးကို ပိတ်ပစ်ခဲ့တဲ့ ဘီလ်ကလင်တန်ကို ရိုက်ဖို့တုတ်တစ်ချောင်းသာဖြစ်တယ်။ ၂၀၀၁ စက်တင်ဘာ ၁၁ အပြီး နောက်တစ်လအကြာ PBS ရုပ်မြင်သံကြားနဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းတစ်ခုမှာ ဒုတိယသမ္မတ ဒစ်ချေနီက “ပင်ဆယ်ပေးနီးယားရိပ်သာလမ်းမကြီးဟာ ပိတ်မြဲအတိုင်းပဲရှိစေသင့်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တကယ် လက်တွေ့ကျကျ ကြည့်မယ်ဆိုရင် အိမ်ဖြူတော်ရှေ့မှာ တစ်ယောက်ယောက်က ဗုံးတွေတင်ထားတဲ့ ထရပ်ကားကြီး တစ်စင်းကို ဖောက်ခွဲပစ်လိုက်တယ်ဆိုပါစို့။ အဲဒီအခါ အိမ်ဖြူတော်တစ်ခုလုံး ပြားပြား ဝပ်ဖြစ်သွားမှာပဲ။ ဒါမျိုး လုံးဝ အဖြစ်မခံနိုင်ပါဘူး” လို့ အတိအလင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့တယ်။

စက်တင်ဘာ ၁၁ ဆိုတာဟာ ဘုရားအစိုးရရဲ့ ရုံးနိမ့်မှုတွေနဲ့ မျှော်လင့်ချက်မဲ့ သူတွေအတွက် ဆင်ခြေပေးစရာ အချက်တစ်ခုသာဖြစ်တယ်။ ဒါတင်မက အမေရိကန်နိုင်ငံကြီးကို အကြမ်းဖက်ဝါဒလက်ထဲက ကယ်တင်ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ ဂျော့ဘုရားရဲ့ ဝင့်ဝါမှုအတွက် သက်သေပြစရာ အချက်တစ်ခုလည်းဖြစ်တယ်။ အဲဒီနေ့ရဲ့ နောက်ခုံနှစ်နှစ်လုံးလုံးကြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ

တွင်းမှာ ဘယ်နိုင်ငံခြား အကြမ်းဖက်သမားရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုမှ မခံခဲ့ရပါဘူး။ ဒီမှာ ပြောစရာရှိတာက အဲဒီ ၉/၁၁ မတိုင်မီ ရှေ့က ခုနစ်နှစ် လုံးလုံးကြီးလည်း အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်းမှာ ဘယ်နိုင်ငံခြား အကြမ်းဖက် သမားရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုမှ မခံခဲ့ကြရဘူးဆိုတာဖြစ်တယ်။ ၉/၁၁ လို တိုက်ခိုက်မှု အန္တရာယ်မျိုး ပိုပြီးကြီးမားလာတယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ အမေရိကန် လူမျိုးတွေရဲ့ နိုးကြားမှု ပိုပြီးတိုးလာတာပဲ ရှိပါတယ်။ အိမ်ဖြူတော်ကို ဖောက်ခွဲတိုက်ခိုက်လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုကို သရော်လှောင်ပြောင်ရင်း ဘုရ်အစိုးရတက်လာခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်မကြာမီမှာပဲ အဲဒီစိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုကို သံယောင်လိုက် ပြောဆိုနေကြပြန်ပါတော့တယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ရှစ်နှစ်က ဘုရ်ဟာ ပျောက်ဆုံးကမ္ဘာကြီးထဲက ထွက်လာပြီး သမ္မတဖြစ်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီအချိန်က အာဏာလက်မဲ့ဖြစ်နေတဲ့ ဘုရ်ရဲ့ပါတီလည်း အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ ဘာခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်မှမရှိတဲ့ တိုးတက်စည်ပင်မှုနဲ့ လုံခြုံမှုတွေရှိနေတယ်ဆိုတာကို ကောင်းကောင်းသိပါတယ်။ 'မနေ့တုန်းက စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်တွေဟာ ဒီနေ့အတွက် အစစ်အမှန်တွေဖြစ်နေကြပြီ မနက်ဖြန် အတွက်အလားအလာတွေဟာလည်း အကန့်အသတ်မရှိဘူး' လို့ အဲဒီအချိန်က ဘုရ်ရဲ့ မဟာမဟာပါတီကြီး GOP က ပြောခဲ့တယ်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အတွက် အမေရိကန်ရင်ဆိုင်ရမယ့် အကြီးဆုံးနိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒ စိန်ခေါ်မှုကြီးဟာ အတိုင်းအဆမရှိကြီးမား လှတဲ့ မိမိရဲ့အင်အားကို အလွဲမသုံးမိစေရေး ဖြစ်တယ်လို့ မဟာမဟာ ပါတီကြီးရဲ့ စာရွက်စာတမ်းများက ဆိုခဲ့ပါတယ်။ 'ရှေ့က မျိုးဆက်များဟာ စမ်းသပ်မှုအမျိုးမျိုးကြားက အမေရိကန်နိုင်ငံကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ခဲ့ကြတယ်' လို့လည်း ဆိုပါသေးတယ်။ နောက်ပြီး အဲဒီအချိန်က သမ္မတလောင်း ဘုရ်ပြောခဲ့တဲ့ 'စစ်မှန်တဲ့ အင်အားရဲ့ သိုသိပ်မှုနဲ့ စစ်မှန်တဲ့ကြီးကျယ်ခြင်းရဲ့ နိမ့်ချမှု' ဆိုတဲ့စကားကိုတောင် ကိုးကားလိုက်ပါသေးတယ်။ ဘုရ်ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒကို တက်တက်ကြွကြွ ထောက်ခံသူများကတောင်မှ ဒါဟာစစ်မှန်တဲ့ကြီးကျယ်ခြင်းရဲ့ နိမ့်ချမှုကိုပြသတာလို့ မဆိုကြပါဘူး။ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ကြီးကျယ်ခြင်းရဲ့ နိုင်ငံလိုမင်းထက်အပြုအမူနဲ့ပိုတူတယ် လို့ ယူဆကြပါတယ်။ တစ်ဦးတည်းသော 'ဧကရာဇ်' တို့တစ်ခုတည်းသော 'ဝင်ရိုး' တို့ဆိုတဲ့ စကားတွေဟာ အခုအချိန်မှာတော့ ခေတ်ဟောင်းက

ရုပ်ရှင်ကားဟောင်းကြီးကို ထပ်တလဲလဲ ပြန်ပြန်နေသလိုပဲ ရှိပါတော့တယ်။

သမ္မတတစ်ဦးအနေနဲ့ ဘုရားကျဆုံးခဲ့တာဟာ သူ့ရဲ့ကတိချိုးဖောက်မှု၊ ရည်မှန်းချက်တွေ မအောင်မြင်မှုတို့ကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးသမားတိုင်းက ကတိတွေချိုးဖောက်ပါတယ်။ ဘယ်သူမှလည်း မဲဆွယ်ကာလတုန်းက ပြောခဲ့တဲ့ လေကြီးမိုးကြီးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တွေကို ရောက်ရှိအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားကတော့ သူ့ကို အရွေးခံခဲ့ရစေတဲ့ ကတိတွေနဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေကို လုံးလုံးစွန့်ပစ်ပြီး ဆန့်ကျင်ဘက်အရာတွေကို ကိုင်ဆွဲခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒါတွေကိုလည်း တကယ်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တုန်းက ဘုရားဟာ သူ့ရှေ့က သမ္မတ လုပ်သွားခဲ့သူကို 'အထွက်ဗျူဟာ' မရှိဘဲနဲ့ စစ်ပွဲတွေဆင်နွှဲရမလားဆိုပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှာတော့ ဘုရားကိုယ်တိုင်က သူ့ကို ဆက်ခံမယ့်သူအတွက် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း အမေရိကန် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ အချိန်ထက် အများကြီး ပိုကြာရှည်စွာ ဆင်နွှဲနေရတဲ့ စစ်ပွဲကြီးကို ထွက်လမ်းရယ်လို့ လုံးလုံးမမြင်ရတဲ့ အခြေအနေနဲ့ ထားပစ်ခဲ့တယ်။ ဘုရားဟာ စစ်ရေးအရ ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရမယ့် လိုအပ်ချက်မရှိဘဲနဲ့ 'နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး' အတွက် စစ်မတိုက်ရဘူးဆိုတဲ့ သတိပေးချက်နဲ့ သမ္မတ အရွေးခံခဲ့ရတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက် သမ္မတလည်းဖြစ်ပြီးရော ချက်ချင်းဆိုသလိုပဲ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ တစ်ခွင်လုံး ဒီမိုကရေစီ ရရှိစေမယ်လို့ ကတိပေးခဲ့ပြီး အီရတ်ကိုကယ်တင်မယ်လို့ ကြွေးကြော်နေရင်း အဆုံးမှာတော့ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တယ်။

ဘုရားဟာ ဇာတ်ခုံပေါ်ကနေ ဆင်းသွားရတဲ့တိုင်အောင် အီရတ်ရုံးနိမ့်မှုကြီးကို မှန်ကန်တယ်လို့ ပြောနေဆဲဖြစ်တယ်။ စစ်ပွဲမတိုင်မီ ထောက်လှမ်းရေးသတင်းများက ဆက်ဒမ်ဟူစိန်ရဲ့ လက်ထဲမှာ အစုလိုက် အပြုံလိုက်သေစေနိုင်တဲ့ လက်နက်များ WMD ရှိနေကြောင်း တင်ပြခဲ့တယ်လို့ အကြောင်းပြခဲ့တယ်။ နောက်တော့ ဒီထောက်လှမ်းရေးသတင်းများ မမှန်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု ပြောကြားခဲ့ပေမယ့် သူ့အနေနဲ့ထောက်လှမ်းရေးသတင်းများ အပေါ် အခြေခံပြီး စိတ်ကောင်းစေတနာနဲ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့တာပါလို့ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်သူကယုံမှာလဲ။ အရေးကြီးတာက WMD တွေ တကယ်ရှိမရှိ

ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ရှိတယ်လို့ သူယုံတာ မယုံတာက အရေးကြီးတာ မဟုတ်ဘူး။ WMD အကြောင်းပြပြီး သူက စစ်ပွဲဟာ တရားတယ်၊ မှန်တယ်လို့ ဆင်ခြေပေးခဲ့တာဖြစ်တယ်။ စစ်ပွဲကို စတင်ခဲ့သူ ကိုယ်တိုင်က သတင်းမှားကြောင့်သာ စစ်တိုက်ခဲ့တာပါလို့ ပြောတဲ့အချိန်မှာ ဒီစစ်ပွဲကြီး ဒါလောက် ရှည်ကြာအောင် ဘာကြောင့်ဆက်ဖြစ်နေရတယ်ဆိုတာကို စစ်ပွဲအတွင်း ကျဆုံးခဲ့ရသူများရဲ့ မိသားစုတွေကို ဘယ်လိုရှင်းပြကြမလဲ။

လတ်တလောဖြစ်ပွားနေတဲ့ စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးဟာ လူပေါင်းများစွာ အတွက်တော့ ရုတ်တရက် မိုးကြိုးပစ်ချသလို အောက်မေ့ကြရတယ်။ တကယ်တော့ သူတို့တတွေ စောစောကပဲ သိခဲ့ကြဖို့ကောင်းတာ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ထဲက တစ်ယောက်သောသူသာ လွန်ခဲ့တဲ့ ရှစ်နှစ်လုံးလုံး စီမံခန့်ခွဲခဲ့တာဖြစ်တယ်။ အဲဒီတစ်ယောက်သောသူဟာ အဲဒီရှစ်နှစ် လုံးလုံးကြီး သူ့ကြောင့် နိုင်ငံကြီးဘယ်လောက် အခြေအနေကောင်းခဲ့တယ်လို့ ကြွားဝါနေတာဖြစ်တယ်။ လူပေါင်းများစွာတို့က အစိုးရနဲ့နိုင်ငံသားများရဲ့ ချေးငွေတွေဟာအကန့်အသတ်မဲ့ဖြစ်နေပြီလို့ ယူဆခဲ့ကြပေမယ့် ဂရုစိုက် မခံခဲ့ကြရပါဘူး။ အဲဒီတစ်ယောက်သောသူဟာ စံချိန်တင် ပိုငွေပြနေတဲ့ နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ တစ်ယောက်ကပဲ ရေဂင်ပုံစံချိုးပြီး အစိုးရဆိုတဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးအကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ကို မကြာခဏ 'လက်ချာ' တွေရိုက်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီတစ်ယောက်ကပဲ စီးပွားရေးမှာ အစိုးရဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုတွေ တိုးသထက်တိုးလုပ်တာ သမ္မတရုစဗဲ နောက်ပိုင်း သမ္မတအားလုံးအနက် အဆိုးဆုံးဖြစ်ခဲ့တယ်။ သူက ဘဏ်တိုက်တွေကိုလွှဲယူခဲ့ပြီး မော်တော်ကားလုပ်ငန်းကြီးတွေကို ကယ်တင်ခဲ့တယ်။ ချုပ်လိုက်ရင်တော့ လုံးဝမအောင်မြင်ခဲ့တဲ့ ဘုရ်ရဲ့ သမ္မတ သက်တမ်းကာလမှာ ဒီမိုကရေစီကို လုံးဝ နာမည်ဖျက်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုရမှာဖြစ်တယ်။

Ref: Time; 12-1-2009 က Michael Kinsley ရဲ့ 8 years later အက်ဆေး

စီးပွားပျက်ကပ်အတွက် မဟာဩသဒ္ဓါအားတော်ကြီး

လူတိုင်းကပဲ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ အင်မတန်မှကိုကြီးမားတဲ့ အားဆေးကြီးတစ်ဖုံ လိုအပ်နေပြီလို့ပြောနေကြတယ်။ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီအတွက် တန်ရာတန်ဖိုးပေးစရာမလိုဘူးလို့တော့ ဟန်ဆောင်မနေသင့်ကြဘူး။ ဒါကို အားလုံး သဘောတူကြပါတယ်။ သမ္မတသစ် အိုဘားမားရာထူးလက်ခံလိုက်တဲ့ အချိန်ကစပြီး (ဒါထက် မစောရင်တောင်မှ) အမေရိကန် စီးပွားရေးကို ပြန်လည် အသက်ဝင်လှုပ်ရှားစေမယ့် အခွန်လျှော့ချရေး ဖြစ်စေ၊ အစိုးရအသုံးစရိတ်တွေ တိုးမြှင့်သုံးစွဲရေးဖြစ်စေ၊ ဧရာမအားဆေးကြီး တစ်ဖုံတော့ ပေါ်ထွက်လာလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ထားကြတယ်။ စောင့်ကြည့်ပါဦး။ အဲဒါဟာ အင်မတန်မှကို အားတွေတိုး လာစေနိုင်တဲ့ ဧရာမ မဟာဩသဒ္ဓါအားဆေးကြီးဖြစ်ရင်တော့ ပိုကောင်းပါလိမ့်မယ်။

ဧရာမ မဟာဩသဒ္ဓါထက် အစွမ်းထက်တာ ဘာများရှိပါလိမ့်။ “မဟာ မဟာဧရာမ” ဩသဒ္ဓါအားဆေးတော်ကြီးဖြစ်ရင် ပိုကောင်းမှာပါပဲ။ ဒီစီးပွားရေး အကျပ်အတည်းကြီးကို ဖြေရှင်းဖို့အဖြေရှာရတာဟာ၊ ကြွက်တွင်းထဲရေလောင်းထည့် ပြည့်တယ်လို့ မရှိနိုင်သလိုပဲ၊ ဘယ်လောက် ထူထည်ပမာဏကြီးမားတဲ့ ကယ်တင်ရေးအစီအစဉ်ကြီးပဲဖြစ်ဖြစ် လုံလောက် တယ်လို့ကို ရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး။ အမေရိကန်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး Hank Paulsonက ဒီ ‘အမေဘုတ်ရဲ့ချည်ခင်ကြီး’ ကို ရှင်းဖို့ထုတ်ပေးခဲ့တဲ့ ဒေါ်လာ ဘီလျံ ၇၅၀ က ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲ။ ဪ အင်း - ဒီလိုလေ၊ ဒါလောက် ကတော့ ‘အားဆေးတော်ကြီး’ လို့ မခေါ်နိုင်လောက်ပါဘူး။ ဒါက ရေနစ်နေတဲ့သူကို ရေထဲကဆွဲထုတ်ပေးလိုက်သလောက်သာရှိပါတယ်။ အများကြီးကို ကွာခြားပါတယ်။ ဒီကယ်တင်ရေးအစီအစဉ် bailout ရဲ့ ရည်မှန်းချက်က ငွေကြေးစနစ်ကြီး ပြုလဲကျသွားမှာကို ကယ်တင်ဖို့သာ ဖြစ်ပါ

၁၄

တယ်။ (ဒါလည်း ဘယ်လိုမှ အလုပ်မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။) မဟာဩဇာ အားဆေးတော်ကြီး stimulus ရဲ့ ရည်မှန်းချက်က အလုံးစုံဟာ စီးပွားရေး စနစ်ကြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားလာစေရေးဖြစ်တယ်။ လူတွေရဲ့ လက်ထဲ ပိုက်ဆံထည့်ပေးပြီး အသုံးခိုင်းရင်ခိုင်း၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ဒီထက်ကောင်းတဲ့ နည်းနဲ့ လမ်းတွေဖောက်၊ တံတားတွေဆောက်တာ၊ တိကျတဲ့လုပ်ငန်းတွေ သတ်မှတ်လျာထားတာ စတဲ့ စီမံချက်ကြီးတွေနဲ့ အမေရိကန်တစ်နိုင်ငံလုံးက (အစိုးရက) ပိုက်ဆံတွေ သုံးတာ စတဲ့ဟာမျိုးတွေဖြစ်တယ်။ ဗျူး ဆာရာ (Sarah Palin) ခင်ဗျားပြောခဲ့တဲ့ “ဘယ်မှ မရောက်တဲ့ တံတားကြီး” Bridge to nowhere ဆောက်ဖို့ စီမံချက်တွေ ဘယ်ချောင်မှာ ထိုးထားလိုက်ပြီလဲ။

အီကောနောမစ်စာစောင်က (perils of incrementalism) ငွေကြေးတိုး ဖြင့်သုံးစွဲရေးဝါဒ အန္တရာယ်များဆိုပြီး သတိပေးရေးသားခဲ့တယ်။ နိုဗယ်လ် ဆုရ စီးပွားရေးပညာရှင် Joseph Stiglitz ကတော့ ‘နှောင်းခေတ်ဟူးဗားဝါဒီ တွေ’ (latter-day Hooverites) က ကျုပ်တို့တစ်တွေ အကြီးကြီးတွေ၊ သိပ်အကြီးကြီးတွေ စဉ်းစားတာကို ဝင်ရောက်တားဆီးတာမျိုး လုံးဝ အဖြစ်မခံသင့်ဘူးလို့ သတိပေးခဲ့တယ်။ စတစ်ဂလစ်က ဒေါ်လာဘီလျံ ၆၀၀ ကနေ ဒေါ်လာ တစ်ထရီလျံလောက်ကို တော်တော်ကြီးတယ်လို့ စဉ်းစားခဲ့ တယ်။ နောက် နိုဗယ်ဆုရှင် တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ Paul Krugman ကတော့ မဟာ ဩဇာ ဆေးတော်ကြီးဟာ ဘယ်လောက်ထိ အကြီးကြီးဖြစ်ရမယ်ဆိုတာကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ငြင်းခုံ ဆွေးနွေးနေဆဲဖြစ်တယ်လို့ဆိုခဲ့တယ်။ သူက ကိန်းဂဏန်းနဲ့တော့ မပြောဘူး။ ဒါပေမယ့် သူလည်း သူများတွေမှန်းကြတာ ထက်တော့ မနည်းစေရဘူးဆိုတာ သိသာပါတယ်။

ကျွန်တော် သိသလောက်ပြောရရင်တော့ ဒီလူတွေအားလုံးဟာ ဧရာမ တိုက်ပွဲကြီးတိုက်ခိုက်ဖို့ မီးကုန်ယမ်းကုန် ပြင်ဆင်ထားကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူနဲ့တိုက်ခိုက်ရမယ်မှန်းတော့ မသိကြဘူးဆိုတာပဲဖြစ်တယ်။ “နှောင်း ခေတ် ဟူးဗားဝါဒီများ” ဆိုတာ ဘယ်သူတွေလဲ။ မဟာဩဇာ အားဆေး တော်ကြီးကို ဘယ်လိုထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ စီးပွားရေးပညာရှင်တွေက ဆန့်ကျင်နေကြလို့လဲ။ ဘယ်နိုင်ငံရေးသမားကရော ဒေါ်လာဘီလျံ အနည်း အကျဉ်းလောက် အရေးပေါ်သုံးစွဲဖို့ မဲပေးနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးကို လက်လွှတ် ခံမယ်လို့ပြောနေလို့လဲ။ ဂျော့ဘုရှ်ရဲ့ စီးပွားရေး အကြံပေး ကောင်စီ သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ ဟားဗတ်ပါမောက္ခ Gregory Mankiw

ကတော့ နယူးယောက်တိုင်းမိ သတင်းစာဆောင်းပါးထဲကနေ ခန်းခနဲ့လုပ်ပြီး သူ့မှာက သားသမီးတွေရှိတယ်။ ကိန်းမှာက မရှိဘူးလို့ ရေးခဲ့တယ်။ (ကိန်းဆိုတာက အစိုးရငွေကြေးသုံးစွဲခြင်းက စီးပွားရေး ကျဆင်းမှုကို ကယ်တင်နိုင်တယ် ဆိုတဲ့အယူအဆရဲ့ ဂျေဖာ့သားကြီးဖြစ်တဲ့ John Maynard Keynes ကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။) ဒါပေမယ့်လို့ Mankiw ကိုယ်တိုင်လည်း နောင်လာနောင်သားတွေအပေါ် အကြွေးထုပ်ကြီး ပစ်တင် တဲ့ အယူအဆကို တကယ်တမ်း မဆန့်ကျင်ခဲ့ပါဘူး။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မဟာဩဇာအား ဆေးတော်ကြီးလိုအပ်တယ် ဆိုတာကိုတော့ အားလုံးပဲသဘောတူကြပါတယ်။ အဲဒီတော့ အနိမ့်ဆုံး လို အပ်ချက်ဖြစ်တဲ့ ဒေါ်လာဘီလျံရာပေါင်းများစွာဆိုတာဟာ ဒီနှစ်တွေ အတွင်း မှာ လူတိုင်းပြောဆိုခဲ့ကြတဲ့ အစိုးရအသုံးစရိတ်များ ထိန်းချုပ်ရေး ဆိုတဲ့ စကားတွေကို လှောင်ပြောင်သရော်လိုက်သလိုလို ဖြစ်နေပါတော့တယ်။ အနည်းဆုံးအားဖြင့်တော့ 'အလွန်ကြီးမားသော' နဲ့ 'အလွန်အလွန် ကြီးမား သော' 'Very big' 'very very big' ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေအကြား အငြင်း ပွားစေဖို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပိုက်ဆံတွေကို ဘယ်လိုသုံးရမယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စကို ငြင်းခုံ ကြဖို့ဖြစ်ဖြစ်၊ ပြဿနာတွေ မရှုပ်ရှုပ်အောင် ခင်ဗျားတို့ လုပ်နိုင်ကြမှာ သေချာပါတယ်။ ဖြစ်ချင်လုပ်ချင်တဲ့ စာရင်း wish lists ဟောင်းတွေကို 'ဖုတ် ဖက်ခါ' နေကြတာဟာ နိုင်ငံရေးသမားများတင် မဟုတ်ပါဘူး။ ဆောင်းပါး ရှင် David Brooks က ဟားဗတ်စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခ Michael Porter ပြောခဲ့တဲ့ 'ပြည်နယ်တက္ကသိုလ်များကိုလည်း မေ့မထားကြနဲ့' ဆိုတဲ့ စကားကို ဖောက်သည်ချထားပါတယ်။ ဒါ မှတ်သားစရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဟုတ်ကဲ့၊ သေသေချာချာကို ကျွန်တော် သဘောပေါက်ပါတယ်။ လူနာက သေလုမြောပါးဖြစ်နေပြီဆိုရင် သွေးသာ ချက်ချင်းသွင်းပေးလိုက်ပါ။ ကိုလက်စထရောကိစ္စ နောက်မှပဲ စဉ်းစားပါ။ Krugman ကတော့ ချီးကျူး စရာကောင်းလောက်အောင် ရှင်းရှင်းပဲ ပြောလိုက်တယ်။ 'ပြဿနာက ရေတိုရေရှည်ဆိုတဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ဘူး။ လတ်တလောကြုံတွေ့ နေရတဲ့ ပြဿနာရဲ့ အကျိုးဆက်တွေက လွတ်အောင် ရှောင်နိုင်တယ်ဆိုရင် အမေရိကန်နိုင်ငံအတွက် ရေရှည်မှာ ပိုကောင်းလာနိုင်တယ်' လို့ပြောခဲ့တယ်။ လူနာက သေသွားခဲ့ရင်လည်း သူဟာရှေ့ ၁၀ နှစ်လောက်အတွင်းမှာ ဘယ် လိုပဲလုပ်လုပ်ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့နေသွားနိုင်မှာမဟုတ်တာ သေချာပါတယ်။

ဒီမှာ တစ်ဟုန်ထိုးကျဆင်းနေတယ်ဆိုတာကော ဟုတ်ပါရဲ့လား။
 စီးပွားရေး ပညာရှင်များနဲ့ (စီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း Economist) ကတော့
 ကျနေတာသိသာတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သိသာတယ်ဆိုတာ
 က တကယ်သိသိသာသာတော့ မသိသာပါဘူး။ တကယ်ကျနေတယ်ဆိုရင်
 ဒေါ်လာဘီလျံလောက်နဲ့ ဘာကြောင့် ရပ်နေသလဲ။ အခွန်လျှော့ချခြင်းနဲ့
 အစိုးရအသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်ခြင်းတို့ကို ဘာကြောင့် ရွေးနေရတာလဲ။ နှစ်
 ၃၀ လုံး လုပ်လိုက်ကြရင်ပြီးတာပဲလေ။

လိုတဲ့ ငွေတွေအားလုံးကို အစိုးရက ရိုက်ထုတ်ပြီး ပေးနိုင်တာပဲ။
 ဒါပေမယ့် လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်စုနှစ်သုံးခုလောက်က ငွေကြေးဖောင်းပွမှု နဂါး
 ကြီးကို Paul volcker သုတ်သင်လိုက်ချိန်ကစပြီး ဒီကိစ္စဟာ 'အရှောင်'
 သဖွယ် ဖြစ်သွားတော့တယ်။ ခုတော့ အန္တရာယ်က ဖောင်းပွမှုမဟုတ်ဘဲ၊
 သိမ်းကျုံးမှုဖြစ်နေလေတော့ ပေးစရာ ရှိတာတွေပေးဖို့ ငွေစက္ကူရိုက်ထုတ်
 တာဟာ ကောင်းတဲ့အရာဖြစ်တယ်။ အခုတော့ Volckerလည်း အိုဘားမားရဲ့
 'အရေးပေါ်စီးပွားရေးကောင်စီ' ကို ဦးဆောင်ဖို့ ပြန်ရောက်နေပြီ။ သူကသာ
 အိုကေလိုက်မယ်ဆိုရင် ကောင်းတယ်လို့ထင်မိပါတယ်။ ဒါကျနေတာလား။
 ဒါမှမဟုတ် သောက်ဆေးက အရသာရှိလွန်းလို့ ဖျားချင်ယောင် ဆောင်နေ
 တာများလား။ အဖြေကတော့ ဟုတ်တယ်။ ကျနေပါတယ်။ ဒီနေ့ ဒီလောက်
 ပဲ ပေးတဲ့ငွေဟာ ကစားစရာလောက်သာရှိပေမယ့် ငွေတွေထရီလျံနဲ့ချိပြီး
 သုံးနိုင်စွမ်းရှိပါတယ်။ ဒီငွေတွေနဲ့ လမ်းဖောက်၊ တံတားဆောက်တာလို
 အမြော်အမြင်ရှိရှိ သုံးစွဲတာဖြစ်တာတောင် နောင်လာနောက်သား များက
 အတိုးနဲ့တကွ ပေးဆပ်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ်လည်း တစ်သက်လုံး
 မိုက်မိုက်မဲမဲ ပိုက်ဆံတွေ စုဆောင်းလာခဲ့တဲ့သူတွေရဲ့ စုငွေတွေကိုပဲ ငွေကြေး
 ဖောင်းပွမှုကြောင့် ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဘာမှ မလုပ်ဘဲနေခြင်း
 ကြောင့် ကျရတာကတော့ ပိုဆိုးပါတယ်။ ဒါဟာ ရွေးဖို့လွယ်ကူတယ်
 ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါဟာပျော်စရာကိစ္စတစ်ခုလို့တောင် ဟန်ဆောင်
 မနေကြပါစို့နဲ့တော့။

Ref: Time 15-12-2009 ထုတ်က Michael kinsley ရဲ့ Pump it up
 အက်ဆေးကို ဘာသာပြန်ထားတာပါ။

ငြင်းပယ်ခြင်းရဲ့ ဂိမ်ကျမှု

တစ်နေ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်။ နယူးယောက်မြို့ကြီးမှာ တစ်နေ့တည်း ဘဏ်တိုက်ငါးခု အနုကြမ်းစီးခံရတယ်။ ဒါဟာပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ကထက် ဘဏ် အနုကြမ်းစီးမှု ၅၄ ရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ကုန်စုံဆိုင်ရှင်တွေက အလစ်သုတ်သမားရန် ကာကွယ်ဖို့ အမဲသားထုပ်တွေပေါ်မှာ အီလက်ထရောနစ်သတိပေး ကိရိယာတွေ လိုက်တပ်ဆင်ကြတယ်။ စိတ်ပညာရှင်တွေကတော့ ကုန်တိုက်ကြီးတွေနဲ့ လုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ အကြမ်းဖက်မှုတွေနဲ့ ဖျက်ဆီးမှု ပိုမိုများပြားလာလိမ့်မယ်လို့ ဟောကိန်းထုတ်ကြတယ်။ ပြောမယ်ဆိုလည်း ပြောထိုက်တာကိုး။ Wal Mart ကုန်တိုက်ကြီးမှာ လျှော့ဈေးရောင်းတဲ့ ပစ္စည်းအတွက် တိုးကြံ့ကြေညာမှုတွေက လူအုပ်ကြီးကြားမှာ လဲကျနေတဲ့ ဆိုင်ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ကို ဆေးဝန်ထမ်းများက အသက်ကယ်ဖို့လုပ်နေတာကို ဂရုမစိုက်ဘဲ ဇွတ်အတင်း တိုးကြံ့ကြေညာရင်းတက်နင်းမိလို့ အသက်သေဆုံးသွားတာ လောလော လတ်လတ်ပဲ ရှိသေးတာမဟုတ်လား။

လူထုကြီးရဲ့ စိတ်ဓာတ်ရေးရာယိုယွင်းကျဆင်းမှုကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးကို လွင့်မျောသယ်ဆောင်သွားတဲ့ မိုးပျံပူဖောင်းကြီးကို ဖောက်ခွဲပစ်လိုက်တဲ့ လောဘအိုး လောင်းကစားသမားတွေနဲ့ ပူဖောင်းကြီး ပေါက်ကွဲသွားတာကို အေးအေးဆေးဆေး ဘေးကရပ်ကြည့်နေတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေကြောင့် ပေါ်ပေါက် လာရတဲ့ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကြီးကို တူညီတဲ့နည်းနဲ့တုံ့ပြန်လိုက်ခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ အခုတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးအပျက်အစီးပုံကြီးကြား ရောက်နေကြပြီ။ စူးရှတဲ့မေးခွန်းတွေကို ရင်ဆိုင်နေရတယ်။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဘယ်လောက်ခံနိုင်ရည်ရှိသလဲ။ ဘယ်လောက်သံသယတွေ ကြီးထွားနေသလဲ။ ဘယ်လောက် သတ္တိကောင်းကြသလဲ။

ဘယ်လောက် ခါးခါးသီးသီးဖြစ်နေကြသလဲ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အကြွေးတွေနဲ့ မရေရာမှုတွေက ဖိစီးလွန်းလို့ ညဘက်အိပ်မပျော်တဲ့အခါတွေမှာ အကြောက်တရားက တစ်ဖက်ခန်းဒါမှမဟုတ် အပေါ်ထပ်က အခန်းထဲ ကျွန်တော်တို့ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လမ်းလျှောက်နေတဲ့အခါတွေထိ စီးနင်းလိုက်ပါသွားနေခဲ့ရင် ဘာလုပ်ကြမလဲ။

အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းတွေကြုံတိုင်း ကျွန်တော်တို့ ကုန်းရုန်းထလာ နိုင်ခဲ့ကြတာကို မကြာခဏမြင်တွေ့ခဲ့ရတယ်။ စစ်ပွဲတစ်ခုကြုံရတဲ့ အခါမျိုး၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကြီး ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့အခါမျိုးတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ စွမ်းအားကို ကျွန်တော်တို့ သိနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးဆိုတာက ရင်ဆိုင်ပြီး ကျော်ဖြတ်သွားနိုင်တဲ့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါကြုံရတဲ့ ရေတိုကိစ္စမျိုး မဟုတ်ဘူးလေ။ ဒီကိစ္စကြီးက ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုတွေးတယ်၊ ဘယ်လိုနေထိုင်ကြတယ်၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဘယ်လို ရှုမြင်ကြတယ်ဆိုတာတွေအားလုံးကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တာ။ ဘားရက်အိုဘားမားက ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ်တရားပွဲမှာ လူတွေအားလုံးကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်းဖြစ်အောင် လုပ်မယ်လို့ ကတိတွေပေးခဲ့တယ်။ အခုမေးစရာဖြစ်လာတာက ကျွန်တော်တို့ကို တကွတပြားစီဖြစ်အောင် လုပ်နေတဲ့ အင်အားတွေကို ကျွန်တော်တို့ ခုခံနိုင်စွမ်းရှိရဲ့လားဆိုတာ ဖြစ်တယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ကို ခန့်မှန်းရတာလွယ်တယ်။ ရောက်လာရင် ကိုယ်ခန္ဓာကို လှုပ်ရှားခုန်ပေါက်နေတာဖြစ်ဖြစ်၊ မီးဖိုနားမှာ ထိုင်ရင်တောင် ခိုက်ခိုက်တုန်နေလို့ ဒူးနှစ်လုံးကိုဖက်ပြီး ပုနေတာဖြစ်ဖြစ် လုပ်လို့ရတယ်။ အိမ်ဝယ်ထားတဲ့ အကြွေးတွေကို ဆပ်နိုင်ပါလျက်နဲ့ လူတကာလုပ်နေကြသလို လိုက်လုပ်ပြီး မဆပ်ဘဲရှောင်ပြေးတဲ့လူတွေအကြောင်း သတင်းစာတွေမှာ ဖတ်နေရတယ်။ တာဝန်ရှိမှုဆိုတာဟာ လူလိမ်လူကောက်များရဲ့ လိမ်လည်မှုတစ်မျိုးပဲလို့ မှတ်ယူရတော့မယ်ထင်ပါရဲ့။ လက်လီဈေးသည်တွေရဲ့ အဆိုအရတော့ သေနတ်တွေပိုပြီးရောင်းနေရတယ်လို့ သိရတယ်။ အကြောင်းကတော့ ရာဇဝတ်မှုတွေ တိုးလာပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းဟာလည်း ပျက်စီးတော့မယ်လို့ ယူဆကြတာကြောင့်ဖြစ်တယ်။ Lehman က Richard Fuld၊ Merrill က Stan O'Neal နဲ့ တကွ ဒေါ်လာဘီလျံ ၅၀ လိမ်လည်မှုကြီးက Bernie Madoff တို့အတွက် လူတချို့က တချို့နေရာမှာ ကတ္တရာ

စေးတွေကျပြီး ကြက်တောင်မွေးတွေ နှုတ်နေကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ထိရောက်တဲ့ ပိတ်ပင်တားဆီးမှုတွေ မရှိလေတော့ အခုအခါမှာ ကျွန်တော်တို့ အားလုံးဟာ လက်မရွံ့တပ်သားတွေဖြစ်နေကြပြီလေ။

သတင်းခေါင်းစဉ်များက လျှို့ဝှက်ချက်ထက် အဖြစ်အပျက်ကိုသာ အမြဲတမ်း ခြေရာခံမိကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စေ့စေ့စပ်စပ် သေသေချာချာ ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ ပြောပြစရာ တခြားအဖြစ်အပျက်တစ်ခုရှိနေတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဝေါလမ်းမက သရဖူဆောင်းဘုရင်ကြီးတွေရဲ့ တက်ခြင်း ကျခြင်းကို ပိုပြီး စိတ်ဝင်တစားရှိနေကြတဲ့ အကြောင်းကတော့ ဒီတစ်ကြိမ် ဟာ အတိတ်က စီးပွားရေးကျဆင်းမှုတွေနဲ့မတူဘဲ လူတိုင်းကို ထိခိုက် စေခဲ့တာကြောင့်ဖြစ်တယ်။ စီးပွားရေး ပြန်လည်ကျားကန်ခြင်း ဆိုတာဟာ ကိုယ်ပိုင်ဂျက်လေယာဉ်ကြီး စီးရာက ခရီးသည်တင်လေယာဉ်ကြီးတွေရဲ့ ပထမတန်းကို ပြောင်းစီးရခြင်းလို့ယူဆနေကြတဲ့ လူမျိုးတွေအတွက် ဝမ်းနည်းမနေပေမယ့်လို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းအရာကိုသာ ပြောဆိုနေကြတယ်ဆိုတဲ့ အချက်က ကျွန်တော်တို့ အားလုံးအတွက်တော့ အများကြီး အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။ စွပ်ပြုတ်အိုးထဲ အားလုံး အတူတူရောက်နေကြရင် လူတွေဟာ ပိုပြီးပျော်ရွှင်ကြတယ်လို့ စိတ်ရောဂါကုဆရာတွေက ထောက်ပြကြတယ်လေ။ ဒုက္ခဆိုတာအပေါင်း အဖော်ကို ခင်တယ်ဆိုတဲ့ အဆိုအမိန့်ဟာ စိတ်ညစ်စရာ အပေါင်းအဖော် ဆိုတာထက် နှစ်သက်စရာ အပေါင်းအဖော်ကိုသာပိုပြီး ရည်ညွှန်းတယ်နဲ့ တူပါတယ်။ ပြဿနာတွေကို ဝေမျှခံစားလိုက်ရင် သေးငယ်သွားတယ် ဆိုတဲ့စကား၊ ရဲရင့်ခြင်းဟာ ကူးစက်တတ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားများလို့ပဲပေါ့။ အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ အလှူအတန်း အရက်ရောဆုံးဖြစ်တဲ့ မစ္စစ္စပီပြည်နယ်ဟာ အဆင်းရဲဆုံးပြည်နယ် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ဟာလည်း တိုက်ဆိုင်မှု သက်သက်ပါပဲလား။

ကျွန်တော်တို့ဟာ တီထွင်ဆန်းသစ်တဲ့ စာနာခြင်းဆိုတဲ့ အဆင့်ကို ရောက်ရှိခဲ့ကြတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အိုင်အိုးဝါးက မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ဟာ “ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းပါတီ” ဆိုတဲ့ ပွဲတစ်ပွဲဖိတ်ကြားခံရပါတယ်။ “ကမ္ဘာအနှံ့ စီးပွားရေးကျဆင်းမှုက ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ပျော်ရွှင်မှုတွေကို ဘာကြောင့် ဖျက်ဆီး ခဲ့ရမှာလဲ။ ဒါကြောင့် ကျင်းပတာ” လို့ ဖိတ်စာမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဧည့်သည်တွေကို “ဝေမျှစားသောက်ဖို့ ဟင်းတစ်ခွက်၊ အပေါစားဝိုင်

၂

တစ်ပုလင်း၊ ကံဆိုးတဲ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် ပြီးတော့ ဘာမထိစိတ်ဓာတ် တစ်ခု” ကိုယ်စီကိုယ်စီ ယူလာကြပါလို့လည်း ဆိုထားပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ စမ်းသပ်ပြီးလုပ်ထားတဲ့ မှန်တွေ ဝေစားကြတယ်။ ရေခဲသေတ္တာထဲရှိသမျှ ယူခဲ့ကြတယ်။ စားစရာမှန်သမျှ အားလုံးအတွက်ဖြစ်လာတယ်။ ကား တစ်စီးတည်း အတူပေါင်းပြီးစီးတဲ့အခါ အိမ်နီးချင်းတွေအကြောင်း ပိုသိလာ တယ်။ ဒါတင်မက ဓာတ်ဆီလည်း ချွေတာရာ ကျတယ်။

ပါတီပွဲမှာလည်း လူလိမ်လူကောက်တွေနဲ့ ဖြတ်စားလျှပ်စားသမား တွေရဲ့ အကြောင်းတွေ ကောင်းကောင်း ဖလှယ်ကြတယ်။ ပင်ဆယ်ဗေး နီးယားက မြို့တစ်မြို့မှာရှိတဲ့ ကယ်တင်ခြင်းတပ်ကို လူတစ်ယောက်က စိန်လက်စွပ်တစ်ကွင်း လှူတဲ့အကြောင်း၊ တောင်ပိုင်း ဒါကိုတာမှာ ဟိုတယ် မန်နေဂျာတစ်ယောက်ကလည်း ခရစ္စမတ်အချိန်မှာ အိုးအိမ်မဲ့ လူ ၂၀၀ အတွက်ဟိုတယ်တံခါးတွေ ဖွင့်ပေးဖို့ ပြင်ဆင်ထားတဲ့အကြောင်း၊ စန်တာက လယ်ရာက မိသားစုတစ်စုက တောမီးလောင်လို့ အိုးအိမ်မဲ့ဖြစ်သွားတဲ့ ရာ နှစ်အရွယ် အဘွားအိုတစ်ဦးကို အိမ်ခေါ်လာခဲ့ပြီး အိမ်ပြန်ဆောက်ဖို့ ကူညီတဲ့အကြောင်း၊ ကယ်လီဖိုးနီးယားက ပါရာဒိုက်မှာ စားစရာ လှူဒါန်းမှု တွေ ငါးဆတိုးသွားတဲ့အကြောင်း စတာတွေကလည်း ပြောမဆုံးနိုင်ကြဘူး။

“ကြင်နာခြင်း တစ်ခွက် ယူဆောင်မပေးရသေးဘူး” ဆိုတဲ့ သီချင်းသံ ကို မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်သီဆိုရင်း နှစ်သစ်ကို ကြိုဆိုခဲ့ကြတယ်။ ဒီ နှစ်သစ် လောက်တစ်ခါမှကို မပျော်ဖူးခဲ့ကြပါဘူး။ အခြေအနေတွေဆိုးလာလေ ကျွန်တော်တို့ပိုပြီး ကောင်းလာလေဖြစ်သလားတော့မဆိုနိုင်ဘူး။ ကိုယ်တိုင် နာကျင်မှုခံစားရတော့ တစ်ပါးသူများရဲ့ နာကျင်မှုကို စာနာတတ်လာ တာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကြောက်ရွံ့ခြင်းက ရဲရင့်ခြင်းကို အလေ့အကျင့် လုပ်ပေးလိုက်တယ်ထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပိုပြီးမာကျောလာ သလို ပိုပြီးလည်း နူးညံ့လာတယ်။ ဒါ့ပြင် ကျွန်တော်တို့ မတတ်နိုင်တဲ့ အရာတွေဟာ ကျွန်တော်တို့တကယ်တမ်း မလိုချင်တဲ့ အရာတွေဖြစ် လာတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် အထက်ဖားအောက်ဖိလုပ်ခြင်းရဲ့ အထီးကျန်မှုနဲ့ ငြင်းပယ်ခြင်းရဲ့ ဖိမ်ကျမှုတို့လိုပေါ့။

Ref: Time 19-1-2009 က Nancy Gibbs ရဲ့ The Recession's Big Test အက်ဆေးကို ဘာသာပြန်ပေးတာပါ။

ကလေးတွေဆီက လုယူနေကြတာ

အမေရိကဟာ ဒေဝါလီခံနေရပြီ

ပီတဂျီပီတာဆင်ဖောင်ဒေးရှင်းဆိုတဲ့အဖွဲ့က ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ထုတ်ပြန်လိုက်တဲ့ စာရင်းဇယားများက ဆိုထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ပီဂျီပီဖောင်ဒေးရှင်းဆိုတာက အမေရိကန်နိုင်ငံရှိ စာရင်းအင်း လေ့လာပြုစုရေး နယ်ပယ်မှာ နောက်ဆုံးဝင် ရောက်လာတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ကြိုဆိုအပ်ပါတယ်။ သူတို့အဆိုအရ ဒေဝါလီခံရတာက အစိုးရမဟုတ်ပါဘူး။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်လုံးနဲ့ တိုင်းသူပြည်သား အားလုံးဖြစ်ပါတယ်။ ပီဂျီပီက အစိုးရမဟုတ်ဘဲ ကြီးရဲ့ စက်တင်ဘာ ၃၀ ရက်ထုတ်ပြန်ချက် စာရင်းများအရ အမေရိကန်နိုင်ငံသားများရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှု အစုစု တန်ဖိုးဟာ ဒေါ်လာ ၅၆ ဒသမ ၅ ထရီလျံ ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ပြီးတော့ အစိုးရနဲ့ ပုဂ္ဂလိကတို့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှု အစုစု အကြွေးပေါင်းက ဒေါ်လာ ၅၆ ဒသမ ၄ ထရီလျံရှိတယ်လို့လည်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ စက်တင်ဘာ ၃၀ ရက် နောက်ပိုင်း အိုးအိမ်အဆောက်အဦ လုပ်ငန်းတွေနဲ့ စတော့ဈေးကွက်ကြီး ကသောင်းကနင်း ဖြစ်သွားတာတွေ ထည့်စဉ်းစားလိုက်မယ်ဆိုရင် အမေရိကန်တွေမှာ ပေးစရာအကြွေးတွေ တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီး ဖြစ်နေပြီ ဆိုတာ သေချာပါတယ်။

သေချာတယ်ထင်ရတာက ပီဂျီပီကလူတွေ မှန်တယ်ဆိုရင်ပေါ့လေ။ ကျွန်တော့်အဖို့တော့ အားလုံးဟာ “ပြုခြင်းနဲ့ ပျက်ခြင်း” (doom 'n' gloom) ချည်းပါပဲ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ သတင်းလုပ်ငန်းမှာ ပီဂျီပီဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာ အထောက်အကူပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီတစ်ကြိမ်တော့ အခြေအနေက ဆိုးဝါးလွန်းတော့ ယုံဖို့တောင် ခက်နေပါတော့တယ်။ စေ့စေ့စပ်စပ်

၂၂

လေ့လာ ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့လည်း မှန်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ သူ့စာရင်းမှာပါတဲ့ ပေးရန်အကြွေး ၅၆ ထရီလျံအနက် ၄၀ ထရီလျံဟာ နောင်မှာပေးဖို့ရှိတဲ့ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအာမခံနဲ့ လူမှုဖူလုံရေး ထောက်ပံ့ကြေးများကို ထည့်တွက်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ (ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အာမခံကိုက ဒေါ်လာ ၃၄ ထရီလျံဖြစ်ပါတယ်။) ဒီငွေ ပမာဏကလည်း အနာဂတ် သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် ကွန်ဂရက် လွှတ်တော်က သတ်မှတ်ပေးထားတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုပေးရ မယ်ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းတော့ မပါပါဘူး။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ကြားကြား နေရတဲ့ “ရပိုင်ခွင့်အိပ်မက်ဆိုးကြီး” ဝဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာ ပြဿနာက ပီဂျီပီလူတွေဟာ ဒီသံသယဖြစ်ဖွယ် ၄၀ ထရီလျံဆိုတဲ့ ပဋိညာဉ်ကို တွက်ချက်တဲ့အခါ အကျိုးအမြတ်ခံစားခွင့်ရှိသူများ (ရိုကောင်းမှ ရှိပါလိမ့် မယ်) အကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖို့ မေ့နေတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီရပိုင်ခွင့်ကတိကဝတ်တွေက အမှန်တကယ်ဆိုရင်၊ ဒီရပိုင်ခွင့်ခံစားကြရ မယ့်လူများ အတွက်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု (assets) တွေ ဖြစ်လာကြမှာပေါ့။ တကယ်လို့ (ကျွန်တော်တို့ကို အပျက်မြင်သမား) သံသယ ဖြစ်နေကြသလို ဒါတွေဟာ အနာဂတ်မှာ လက်ခံရရှိမယ့်သူတွေ အမှန်တကယ်ရလာမှာ မဟုတ်ခဲ့ရင် အစိုးရအတွက်လည်း အမှန်တကယ် ကြွေးမြီဖြစ်မလာ နိုင်တော့ပါဘူး။

အမေရိကန်အိမ်ထောင်စုများဟာ စည်းလွတ်ဝါးလွတ်ငွေတွေချေးယူ ကောင်း ယူကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါ့အပြင် သူတို့ကိုယ်စားဆိုပြီး ပိုလို့တောင် စည်းလွတ် ဝါးလွတ်ငွေတွေ ချေးယူတတ်တဲ့ နိုင်ငံရေးသမားများကို မဲပေး ရွေးချယ်ကောင်း ရွေးချယ်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့်အမေရိကန် အိမ်ထောင်စုများဟာ ဒေဝါလီတော့ မခံကြရပါဘူး။ ပျမ်းမျှ အမေရိကန် ဇနီးမောင်နှံ (အသက် ၅၆-၇၄ အတွင်း) ဟာ ပိုင်ဆိုင်မှုဒေါ်လာ ၆၉၁၀၀၀ စုဆောင်း ရရှိထားကြပါတယ်။ (ရပိုင်ခွင့် ကတိကဝတ် ဆိုတာတွေကို ပိုင်ဆိုင်မှုအနေနဲ့ရော ကြွေးမြီအနေနဲ့ပါ ထည့်တွက်ထားပါဘူး) ဒီစာရင်း က ၂၀၀၄ ခုနှစ် အစိုးရဗဟိုဘဏ်က ထုတ်ပြန်ခဲ့တဲ့ စာရင်းဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက် သိပ်မကြာမီမှာ ကွယ်လွန်သွားကြသူတွေအများ အပြားရှိမှာ သေချာပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီ ဒေါ်လာ ၆၉၁၀၀၀ ဘာဖြစ်သွားသလဲ။

ယေဘုယျအားဖြင့်တော့ သားသမီးမြေးမြစ်တွေဆီရောက်သွားမှာပေါ့။
 မလောက်တော့ ရပိုင်ခွင့်များဆိုတဲ့ ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမေရိကန်ဟာ
 “အနာဂတ်မျိုးဆက်တွေဆီက လူယူနေကြတယ်” လို့ မကြာခဏ ပြောလေ့
 ရှိကြတယ်။ ဒါအပြည့်အဝမှန်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဆိုကြပါစို့ ၂၀၅၀
 ပြည့်နှစ်မှာ ရှိနေတဲ့ အိမ်တစ်လုံးကို ဖျက်ယူလာပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှာ လှပတဲ့
 ရေကန်တစ်ခုအနား ပြန်ဆောက်လို့မရနိုင်ပါဘူး။ အလားတူပဲ ၂၀၀၉ ခုနှစ်
 မှာ ချေးလို့ရရ၊ ခိုးလို့ရရ၊ ရတဲ့ငွေကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှာ သုံးလို့ မရပါဘူး။
 ဒါပေမယ့်လို့ ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှာ ပိုက်ဆံကို ပိုသုံး၊ စုငွေပိုလျှော့ချပြီး ပိုပြီး
 ဆင်းရဲတဲ့ ၂၀၅၀ ပြည့်နှစ် အမေရိကဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီနေ့
 အမေရိကန်နိုင်ငံ လုပ်နေသလို နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေဆီက ပိုက်ဆံကို
 ပိုပိုပြီးချေးယူတာမျိုး ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှာ လုပ်ခဲ့ရင် ၂၀၅၀ ပြည့်နှစ်မှာတော့
 ကြွေးရှင်တွေက တံခါးလာခေါက်ပြီး ကြွေးတောင်းကြပါလိမ့်မယ်။
 အတိုးတွေနဲ့လေ။

တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ အမေရိကန်အိမ်ထောင်စုများက (လူချမ်းသာ
 တွေတင်မဟုတ်ပါဘူး။ လူလတ်တန်းစားတွေရော ပါပါတယ်။) ဒေါ်လာ
 သိန်းနဲ့ချီပြီး သားသမီးမြေးမြစ်တွေအတွက် သေတမ်းစာတွေ ရေးပြီး
 ပေးနေကြတယ်။ ဒီလိုပေးတာဟာ သူတို့ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေစောင့်ရှောက်တာ
 တွေဆိုရင်တော့ အတိုင်းထက်အလွန်၊ တံခွန်နဲ့ကုက္ကားဆိုသလို အလွန်
 ကောင်းတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့ တကယ့်အဖြစ်မှန်က
 ဒီပေးကမ်းရက်ရောမူရဲ့ အတော်များတဲ့ ပမာဏဟာ လူမှုဖူလုံရေး ထောက်ပံ့
 ကြေးနဲ့ ကျန်းမာရေးအာမခံတို့ကြောင့် ရရှိခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။
 ဘယ်လောက်များတဲ့ ပမာဏလဲ။

ပြောဖို့တော့ ခက်ပါတယ်။ ပြောဖို့လွယ်တာနဲ့ ပိုပြီးသေချာတာက
 တော့ ဒီခေတ်နဲ့ နောင်ခေတ်လူတွေတော်တော်များများဟာ သူတို့အလုပ်
 လုပ်နေစဉ်က ထည့်ဝင်ခဲ့တဲ့ ပမာဏထက်ပိုပြီးများတဲ့ ပမာဏကို
 အငြိမ်းစားယူပြီးတဲ့အခါမှာ ခံစားရရှိကြလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်တယ်။

ကျန်းမာရေးအာမခံနဲ့ လူမှုဖူလုံရေးထောက်ပံ့ကြေးဆိုတာဟာ
 အိုမင်းတဲ့ အရွယ်မှာ အိုခြင်းနာခြင်း ဆင်းရဲခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခအပေါင်းက
 ကင်းဝေးစေဖို့အတွက် ရည်ရွယ်ခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဒီထောက်ပံ့ကြေးတွေဟာ
 အငြိမ်းစားများရဲ့ သားသမီး မြေးမြစ်တွေကိုပေးဖို့ လက်ဆောင်မဟုတ်

၂၄

သလို သူတို့အတွက် ထောက်ပံ့ကြေးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ တကယ်လက်တွေ့ကျတော့ အဲဒီလိုဖြစ်နေပါတယ်။ အာမခံထားခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းက ရှေ့ရေးဆိုတာမခန့်မှန်းနိုင်လို့ ဖြစ်တယ်။ ဆီးချိုရောဂါ ရှိနေတဲ့ အဘွားအိုတစ်ဦးရဲ့ ခင်ပွန်းမှာ နှလုံးရောဂါကြောင့် ခွဲစိတ်ကုသ လိုက်ရတယ်။ နောက်တော့လည်း ဆုံးသွားတယ်။ အဘွားအိုမှာတော့ ဖြူခါပြာခါကျပြီး ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အာမခံနဲ့ လူမှုဖူလုံရေး ထောက်ပံ့ကြေးက အဘွားအိုအတွက် ရှိနေပေးရမယ်။ ဒီလိုစောင့်ရှောက်မှု ပေးရတာဟာ ရှေးကအဘွားအိုထည့်ဝင်ခဲ့တာတွေထက် အဆ အများကြီး ပိုနေပါလိမ့်မယ်။ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ပိုပါစေ။

ဒါပေမယ့် ဒီအဘွားအိုဟာ ဘဏ်ထဲမှာ ဒေါ်လာ ၆၉၁၀၀၀ ထည့် ထားပြီး ကွယ်လွန်သွားတာဆိုရင်တော့ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီအဘွားအိုဟာ သူ့နေရေးထိုင်ရေးကျန်းမာရေးအတွက် အစိုးရဆီက အထောက်အပံ့မလိုအပ်ဘူး ဆိုတာထင်ရှားတယ်။ အဘွားအိုက လိမ်ညာ လှည့်စားပြီး တောင်းခံရယူခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူဟာ သူ့နောင်ရေး အတွက် အမှန်အကန်စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခဲ့တာကြောင့် ထည့်ဝင်စရာတွေကို ထည့်ဝင်ခဲ့တာသာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် လူ့အဖွဲ့ အစည်း(အစိုးရ)အနေနဲ့ သူ့ကတိကဝတ်အတိုင်း အဘွားအိုကို စောင့်ရှောက်ခဲ့လေတော့) အဘွားအို ရဲ့ ဘဏ်မှာရှိတဲ့ ငွေထဲက တချို့တစ်ဝက်တခု ပြန်ရသင့်ပါတယ်။ အင်း ဒီလိုဖြစ်စေမယ့် စနစ်တစ်ခုရေးဆွဲချမှတ်ဖို့ ဆိုတာတော့ တကယ် အိပ်မက် ဆိုးကြီးတစ်ခုပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်လည်း မရှိဘူးထင်ပါတယ်။ အဘိုးအို၊ အဘွားအိုတွေက ဘဏ်ထဲက သူတို့ပိုက်ဆံတွေကို မသေခင်ထင် သလို သုံးပစ်လိုက်ကြဖို့များပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလုပ်ဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါ ဘူး။

ဒါပေမယ့် အိုဘားမားပြောသလို တိုင်းပြည်က ခက်ခက်ခဲခဲရွေးချယ် ရမယ့် ခေတ်သစ်ကြီးထဲရောက်နေတဲ့ အချိန်အခါမှာ ဒီကိစ္စခေါင်းထဲ ထည့်ထားဖို့တော့ သင့်ပါတယ်။

ကလေးတွေလား၊ သူတို့မိဘတွေလုပ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒီခေတ်ကလေး တွေလည်း သူတို့ရဲ့ ကလေးတွေဆီက လုယူကြပါစေပေါ့။

Ref: Time 9-2-09 က Michael Kinsley ရဲ့ Entitlement Myths

မေမေတို့ရဲ့စစ်ပွဲများ

ပြီးခဲ့တဲ့ရွက်ကြွေရာသီက ဆာရာပါလင်း (Sarah Palin) ရဲ့ အလုပ်နဲ့ မိသားစု ချိန်ခွင်လျှာညီမျှဖို့ ချဉ်းကပ်ပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး “မေမေတို့ရဲ့ စစ်ပွဲများ” (Mother Wars) ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားခဲ့တာကို မျက်ဝါး ထင်ထင် မြင်တွေ့ရပြီးတဲ့နောက် တိုက်ပွဲကြားရောက်နေရာတဲ့ တရားရေး ဝန်ကြီး ‘ရာရှိဒါဒတီ’ (Rachida Dati) ကို ဗဟိုပြု ပြင်သစ်ရပ်ရှင် ‘မာမိဝါးစ်’ က ကျွန်မစိတ်ကိုတော်တော် ညှို့ယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဆေးရုံမှာ သမီးလေး ‘ဇိုရာ’ (Zohra) ကို ခွဲစိတ်မွေးဖွားပြီး ငါးရက် အကြာမှာ ‘ရာရှိဒါ’ ဟာ ဆေးရုံကနေ ‘အယ်လီစေးနန်းတော်’ ကို တန်းသွားပြီး အစိုးရအဖွဲ့ အစည်း အဝေးကို တက်ခဲ့ပါတယ်။ အငြင်းပွားမှုကို ဖိတ်ခေါ်တာတွေ၊ အမှားအမှန် ဝေဖန်သုံးသပ်တာတွေကို ကျော်လွှားလိုက်ကြရအောင်ပါ။ မိခင်နဲ့ရင်သွေး တွယ်တာမှုတွေ၊ မိခင်နို့တိုက် ကျွေးရေးတွေ၊ အမျိုးသမီးတွေကို မီးဖွားခွင့် လစာပြည့် ၁ ပတ် ပေးထားတဲ့ ဂုဏ်ရောင်ပြောင် လူမှုရေးစနစ်ကြီးကို အားရကျေနပ်မှုတွေ ဘယ်ရောက်သွားကြပြီလဲ။

ပါလင်းလိုပဲ ဒတီ ကိစ္စလည်း ထူးခြားတဲ့ကိစ္စဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အကျပ်အတည်းတွေ ကြီးလေလေ နိမိတ်ပုံတွေ ပြင်းထန်လေလေဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားရေးအရည်ပျော်ကျမှုကြီးအလယ်မှာ ‘ဒတီ’ က သူမရဲ့ အလုပ် စားပွဲရှိရာကို အပြေးအလွှားရောက်ရှိလာဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကိစ္စ မျှသာမကတော့ဘဲ အများနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စအဆင့်ထိ ရောက်ရှိသွား တော့တယ်။ ပြင်သစ်အမျိုးသမီးဝါဒီ တစ်ဦးကတော့ ‘ဒတီ’ရဲ့ အဖြစ်ကို ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်များအတွင်းက အလုပ်ပြုတ်မှာကြောက်ပြီး စက်ရုံထဲမှာပဲ

၂၆

ကလေးမွေးပြီး ချက်ချင်းထ အလုပ်လုပ်ရတဲ့ အမျိုးသမီးများရဲ့ ဘဝနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြောကြားသွားတယ်။

နောက်တစ်ဦးကတော့ သူမရဲ့ရွေးချယ်မှုဟာ 'မနှစ်မြို့' စရာဖြစ် တယ်။ အလုပ်ရှင်တွေက ဒါကိုထောက်ပြပြီး အမျိုးသမီးများအပေါ်မှာ သည်းမခံလောက်ဖွယ် ဖိအားတွေပေးလာနိုင်တယ်လို့ ဝေဖန်တယ်။ အလုပ် တည်မြဲဖို့အတွက် အခုတောင် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုတွေ အကြီးအကျယ် ရှိနေကြတဲ့ အလုပ်သမားများ အတွက်ကတော့ ဒါဟာ အင်မတန်မှကို ဆိုးရွားလှတဲ့ နမူနာတစ်ခုဖြစ်တယ်။

ကမ္ဘာ့ တခြားနေရာတွေမှာတော့ အလုပ်သမားများက ကုမ္ပဏီအကျိုး စီးပွားအတွက် လုပ်ပေးနေသရွေ့တော့ ခံစားခွင့်တွေဆက်ပြီး ပေးနေပါ သေးတယ်။ သားသည်အမေ အလုပ်သမားတွေနဲ့ စကားပြောတဲ့အခါတိုင်း ကြားနေကျ တေးဟောင်းတွေကို ကြားရမြဲဖြစ်တယ်။ အသံကတော့ နှစ်ဆပိုကျယ်တာပေါ့။ အလုပ်ချိန် လျော့ပေါ့ဖို့ကျ ပြောရဲမလား။ ဆရာဝန်နဲ့ ချိန်းထားလို့ အစည်းအဝေးမတက်ဘဲ နေလို့ရမလား။ ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေး ပါလင်းကတော့ အလုပ်စားပွဲနဲ့ နို့တိုက်ဖို့ အိမ်ပြန်တဲ့ကိစ္စကို ထမင်းစားရေသောက် ကိစ္စလောက်ပဲလို့ ပြောသွားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် အခြေအနေပိုဆိုးလာပြီး တစ်နေ့တည်းနဲ့ အလုပ်ပေါင်း ၇၅၀၀၀ လောက် ကြက်ပျောက်၊ ငှက်ပျောက် ပျောက်သွားတဲ့အခါမျိုးမှာ မပျောက်သေးသူ များအဖို့လည်း ဖိစီးမှုတွေတော့ ကြီးထွားလာရတာပေါ့။ ရုပ်မြင်သံကြား ဖန်သားပြင်ကနေပြီး ကိုဖြူ၊ ကိုမဲနဲ့ မနီတို့တွေက အားပေးစကားတွေ ဘယ်လောက်ပြောပြော အချည်းအနီးပါပဲ။

အလုပ်ဆိုတာ မင်္ဂလာဆောင်ရသလိုပါပဲ။ ပျားရည်ဆမ်းကာလ ရှိသလို၊ ပြဿနာကာလတွေလည်း ရှိတာပါပဲ။ ကြာတော့လည်း လူတွေ အားလုံး ရူးချင်သလို၊ နှမ်းချင်သလို ဖြစ်ကုန်ကြပါတော့တယ်။ အခုတော့ လည်း စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေကို ပြန်ပြီးထိန်းချုပ်နိုင်ပြီဆိုတော့ တစ်ခါတုန်းက ကိုယ့်ထင်ကြေးနဲ့ကိုယ် ကြောက်လန့်ပြီး လျစ်လျူရှုထားခဲ့တာတွေကိုပဲ ပြန်ပြီးကျေးဇူးတင်နေရသေးတော့တယ်။ လူတွေဟာ အလုပ်ပြုတ်မှာ ကြောက်ရွံ့နေတဲ့အခါမှာ သစ္စာရှိမှုတွေ၊ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိမှုတွေ၊ စိတ်ဓာတ်တွေဆိုတာလည်း ဇောက်ထိုးမိုးမျှော် ကျဆင်းသွားတတ်တယ်

ဆိုတာကို သဘောပေါက်နားလည်ဖို့ သူဌေးတွေရဲ့ ပညာနဲ့အမြော်အမြင်အပေါ် အားထားနေရတယ် ဆိုတာလည်း နှစ်သက်ဖွယ်ရာပါပဲ။ ဒီအကြောက်တရားမှာ အလုပ်ရှင်တွေက အမြတ်ထုတ်ပြီး အလုပ်သမားနည်းနည်းနဲ့ ကျဲကျဲခိုင်းတာတို့၊ အလုပ်တစ်ခုအတွက် လုပ်ချင်သူတွေ တစ်ရာလောက် တန်းစီနေတာကြောင့် ခံစားခွင့်တွေ လျော့ချတာတို့၊ လုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ဘယ်ကိစ္စမျိုးမှာမဆို ‘ခဏအေး အစဉ်ပူ’ ဆိုတာ ရှိတယ်ဆိုတာ သူတို့တွေ့ရမှာ သေချာတယ်။

ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒီကိစ္စကို တစ်သက်လုံး လေ့လာနေခဲ့တဲ့ စီးပွားရေး ပညာရှင် Sylvia Ann Hewlett နဲ့ တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ သူမဟာ ‘ဖုံးကွယ်နေတဲ့ ဦးနှောက်ယိုစီးမှု’ (Hidden Brain Drain) အထူးအဖွဲ့ (task force) ကို စတင်တည်ထောင်သူဖြစ်တယ်။ ဒီအဖွဲ့ဟာ လက်လွှတ်လို့ မဖြစ်တဲ့ အလုပ်သမားကို ဘယ်လို ထိန်းထားလို့ ရမလဲဆိုတဲ့အဖြေကို ရှာဖွေနေကြတဲ့ ကုမ္ပဏီကြီးပေါင်း ၅၀ ကျော် (General Electronic လို၊ Goldman Sachs လို ကျွန်မတို့ရဲ့ ကုမ္ပဏီဖြစ်တဲ့ Time Warner လို ကုမ္ပဏီကြီးတွေ အပါအဝင်) စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဖွဲ့ဖြစ်တယ်။ ကုမ္ပဏီကြီးတွေဟာ ရှင်သန်ကျန်ရစ်နေစေဖို့အတွက် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်လည်တီထွင်နေချိန်မျိုးမှာ ဦးနှောက်တွေပြန်ကျနေခြင်းကြောင့် ကုန်ကျရတဲ့ စရိတ်တွေကို ခံနိုင်ဖွယ်မရှိဘူးလို့ သူမက သတိပေးပါတယ်။

“ဒါဟာ အောက်ခြေထုတ်တစ်ခုလုံးအတွက် မကောင်းသလို တစ်ဦးချင်းအတွက်လည်း မကောင်းပါဘူး” လို့လည်း ပြောပါတယ်။

“The Harvard Business Review” စာစောင်က အလုပ်သမား ၁ ရာခိုင်နှုန်းလောက်ကလေး လျော့ချခဲ့တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေရဲ့ အခြေအနေကို စစ်တမ်းကောက်ယူ လေ့လာကြည့်လိုက်တော့ ကုမ္ပဏီမှာကျန်ရှိနေတဲ့ အလုပ်သမားတွေထဲက ကုမ္ပဏီကိုစွန့်ခွာသွားကြတဲ့သူများရဲ့ အရေအတွက်ဟာ ၃၁ ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးသွားတယ်ဆိုတဲ့အချက်ကို တွေ့ကြရတယ်။ များများလျော့ချလေ များများ ထွက်သွားလေဖြစ်တယ်။ ထိပ်တန်းကလူတွေမှာ ရွေးချယ်စရာတွေလည်း အများကြီးရှိတတ်တယ်။ Hewlett ကတော့ ကုမ္ပဏီကို အလိုအလျောက်စွန့်ခွာသွားတဲ့ အထဲမှာ အမျိုးသမီးဦးရေက အမျိုးသားဦးရေထက် နှစ်ဆလောက် ပိုများတယ်လို့ဆိုတယ်။

၂၀

သူတို့ဟာ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သွားကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပိုပြီး စိတ်ချရတဲ့ နေရာကို ပြောင်းရွှေ့သွားကြတာဖြစ်တယ်။ အခြေအနေတွေတည်ငြိမ် သွားတဲ့အခါ လုပ်ငန်းခွင်တွေထဲက ထိပ်တန်းရာထူးနေရာတွေမှာ အမျိုး သမီးတွေ များများစားစား ရှိမနေတော့မှာကို Hewlett က စိုးရိမ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။

“နောက်မျိုးဆက်အတွက် စံပြုပုဂ္ဂိုလ် (Role models) တွေနဲ့ ကံ့ကူ လက်လှည့် သင်ပြပေးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဆုံးရှုံးသွားရလိမ့်မယ်” လို့ သူက သတိ ပေးပါတယ်။

အခြေအနေတွေဟာ ထင်သလောက်တော့ ဆိုးနေတာမဟုတ်သေးပါ ဘူး။ Fortune က လတ်တလောအတွင်းမှာပဲ နှစ်စဉ်ထုတ်ပြန်နေကျ “အလုပ်လုပ်ဖို့ အကောင်းဆုံးကုမ္ပဏီ” စာရင်းကို ထုတ်ပြန်လိုက်ရာမှာ နံပါတ်တစ်က Net App ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရပါတယ်။ ဒီကုမ္ပဏီက အလုပ်သမားတွေကို စေတနာ့ဝန်ထမ်း အလုပ်တွေလုပ်ဖို့ လုပ်ခအပြည့် ခွင့်ငါးရက်ပေးခဲ့တယ်။ ဒီနည်းနဲ့ အလုပ်သမားတွေ လျှော့ချမှုကို ရှောင်ရှား နိုင်ရုံမက ဒီအခြေအနေကို ကျော်ဖြတ်နိုင်ဖို့ ဒေါ်လာနှစ် ဘီလျံတောင် ရရှိခဲ့တယ်။

အဆင့် ၅ နေရာရှိ Wegmans စူပါမားကတ်လုပ်ငန်းကြီးကတော့ အလုပ်သမားတွေကို အခမဲ့ယောဂသင်တန်းဖွင့်ပေးတယ်။

အဆင့် ၇ Genentech က လစာအပြည့် ခွင့်ရက်ရည်ပေးတာ လုပ်ငန်းခွင် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးဌာနဖွင့်ပေးတာနဲ့ ကိုယ်လက်ကြံ့ခိုင် ရေးဌာန (fitness center) တွေဖွင့်ပေးတယ်။ သူ့ဝင်ငွေဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ သုံးလ ပတ်မှာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်သွားတာတွေ့ရတယ်။ တော်တော်ရုန်းကန် ရတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေလည်း အလုပ်သမားတွေကို ဖြုတ်ပစ်တာမလုပ်ဘဲတစ်ပတ် လေးရက် အလုပ်ချိန် ပြောင်းလဲလိုက်တဲ့အတွက် အလုပ်သမားများ စိတ်ဓာတ် တက်ကြွလန်းဆန်း လာတယ်လို့ Hewlett က ဆိုပါတယ်။

ရာရှိဒါဒတီ အလုပ်ခွင်ကို တက်သုတ်ရိုက်ပြန်သွားတာဟာ အလုပ် ပြုတ်မှာကြောက်လို့ ဟုတ်ချင်မှဟုတ်ပါလိမ့်မယ်။ အလုပ်ကို ချစ်လွန်း လို့လည်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါတော့ ဘယ်သူသိမှာလဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ “အဓိဋ္ဌာန်ပြုချက်တွေ အသစ် ပြန်လုပ်ဖို့လိုတယ်” လို့ ပြောတဲ့အသံတွေ

၂

တော့ တစ်နေ့တခြားပိုပြီး ကြားလာရပါတယ်။ ဒါဟာ နှစ်ဖက်စလုံး
အတွက် အကျိုးရှိစေတယ်ဆိုတာကို ပါးနပ်တဲ့ အလုပ်ရှင်တိုင်း သိနေကြပါ
တယ်။

Ref; Time 16-2-2009 ပါ Naney Gibb အက်ဆေးကို ဘာသာပြန်ထားတာပါ။

ပုံနှိပ်စာနယ်ရင်းလောက ကယ်တင်ရေးစိတ်ကူးသစ်

တုန်လှုပ်ချောက်ချားခြင်းက မနက်လင်းတာနဲ့ ရောက်လာတော့ တယ်။ စားပွဲမှာထိုင်ပြီး 'အံ့ဖွယ်ပွမ်' ဆိုတဲ့ သလဲသီးဖျော်ရည်ကို ဖန်ခွက် အကြီးကြီးနဲ့ သောက်နေရင်းက ကျွန်တော့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်တွေ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အတော်ဆုံးဂျာနယ်လစ်တစ်ယောက် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်လိမ့်မယ်၊ ဒါပေမယ့် ဂျာနယ်လစ်လုပ်ဖို့ ဂျာနယ်တွေမရှိတော့ဘူးဆိုရင် ကျွန်တော့်ရဲ့ ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ရေးကျွမ်းကျင်မှုကို တခြားနေရာမှာသုံးရတော့မယ်။ ကျွန်တော့်မိဘတွေဆီက ပိုက်ဆံရအောင် တောင်းတာမျိုးလို ဆိုပါတော့။

ဒါကြောင့်ပဲ ပုံနှိပ်စာနယ်ရင်းလုပ်ငန်းကို ကယ်တင်ဖို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပထမစိတ်ကူးကတော့ သတင်းထောက်တိုင်းကို သူတို့ရဲ့ ခွင် (beat) ပြောင်းခိုင်းပြီး ကြောင်တွေ ပညာစွမ်းပြဖျော်ဖြေမှုလုပ်နေကြတာတွေကိုပဲ အလိုက်ခိုင်းဖို့ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနောက် 'အံ့ဖွယ်ပွမ်' နည်းနည်းထပ်သောက်ပြီး ကျွန်တော့် ခန္ဓာကိုယ်ထဲ က 'ဖရီးရာဒီကယ်' (free radicals) တွေကို 'အင်တီအောက်စီဒင့်' (anti-oxidants) တွေက ရှင်းလင်းလိုက်စေပြီးတဲ့ အခါမှာတော့ အင်မတန် ကောင်းလှတဲ့ အဖြေတစ်ခု ထွက်လာပါတော့တယ်။ ကုန်ပစ္စည်းတွေ နေရာ ချထားပေးတဲ့နည်းပေါ့။

24 ဆိုတဲ့ ရှိုးမှာ Jack Bauer ကတော့ ကားတစ်စင်းမောင်းယူ လာတာမျိုးဆိုပါတော့။ ဒီအတွက် ကျွန်တော်ဘာမှမရလိုက်ပါဘူး။ American Idol ဆိုတဲ့ ကားထဲမှာလည်း တရားသူကြီးတွေက ဆိုဒါတစ်မျိုး သောက်ပြကြပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်တော့ တစ်ပြားမှမရပါဘူး။

၃၂

ပြီးခဲ့တဲ့နေ့ကလည်း Fox News ရဲ့ နယူးယောက်၊ ရှိကာဂို၊ လာ့စ်ဗီးဂတ်စ်နဲ့ ဆီယက်တဲလ်က အစီအစဉ် တင်ဆက်သူ (anchors) တွေက အသင့် စားဆိုင်က ကော်ဖီအေးခွက်တွေကို သူတို့ရှေ့က စားပွဲပေါ်မှာ တင်ထား ပြကြတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုတော့ ဘာမှမပေးပါဘူး။ ဒီလုပ်ရပ်တွေက လူ တော်တော်များများကို စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေခဲ့တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒီလုပ်ရပ်မျိုးတွေက အစီအစဉ်တင်ဆက်သူများရဲ့ ယုံကြည်မှုကို မေးခွန်းထုတ်တာ ဒါပထမဆုံးအကြိမ်လို့ မှတ်တမ်းတင်ထားရပါလိမ့်မယ်။

တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တဲ့ ကျွန်တော့်ဖြေရှင်းပုံဖြေရှင်းနည်းကို ဂျာနယ်လစ်တွေ ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုဆိုကြစေဖို့အတွက် ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် ကုန်ပစ္စည်း ချထုတ်ပြတဲ့ ပထမဆုံးဆောင်းပါးရှင် ဖြစ်ရမယ်လို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တယ်။ ဒီလိုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကျွန်တော့် အထက်က ဘော့စ်တွေ ကျွန်တော့်တန်ဖိုး (ငွေကြေးအားဖြင့်) ဘယ်လောက် ရှိတယ်ဆိုတာကိုလည်း သိသွားစေလိမ့်မယ်ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်သာ တန်ဖိုးကြီးမိမိခံကားမျိုးတွေထုတ်ပြနိုင်လိုက်မယ်ဆိုရင် နာရီလုပ်သူတွေနဲ့ Joe Klein တို့မှာ ဆိုရှယ်လစ်ဆတ္တာသည်တွေကလွဲပြီး ဘာမှ ကျွန်တော့်မှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အဲဒီအခါကျရင်တော့ နောက်တစ်ကြိမ်လူလျှော့ တဲ့ထဲမှာ ဘယ်သူတွေပါပြီး ဘယ်သူတွေကျန်ရစ်မယ်ဆိုတာ သိနိုင်လိမ့် မယ်ထင်ပါတယ်။

ကံမကောင်း အကြောင်းမလှ ဖြစ်ရပုံကတော့ ကျွန်တော် ပထမဆုံး ဖုန်းဆက်လိုက်တဲ့ အားကစားဖိနပ်ကုမ္ပဏီက အချိန်အတော်ကြီးကြာမှ ကျွန်တော့်ကို ပြန်ဆက်သွယ်လာပါတယ်။ နောက်မှပဲတဲ့။ နောက်ဆက် လိုက်တဲ့ လူကြီးသောက် ယမကာလုပ်ငန်းစုကြီးနဲ့ ဟိုတယ်လုပ်ငန်းစုကြီး များကလည်း ငြင်းလိုက်ကြပါတယ်။ ကေဘယ်တီဗီအသံလွှင့်ရုံ၊ အားကစား အဖွဲ့ချုပ် စတာတွေကပါ ငြင်းကြတဲ့ အခါကျတော့ ကျွန်တော်စပြီး စိုးရိမ်စ ပြုလာပါပြီ။ ကိုယ်က သိပ်ရောင်းချင်နေတဲ့ အခါကျမှ ဝယ်မယ့်သူ တစ်ယောက်မှ မရှိတာကို သိခြင်းထက်ပိုကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့အရာ ဘာမှ မရှိတော့ပါဘူး။

ကျွန်တော့်ကော့လိပ်ကျောင်းနေဖက်လည်းဖြစ် ဒေါင်ဒေါင်မြည် အောင် ကျန်းမာတဲ့ နှလုံးနဲ့ ဆီးကျိတ်လည်းရှိပြီး မတစ်ထောင် တစ်ကောင်

ဘွား ကျားဆိုမှ ကျားဆိုလောက်တဲ့ လူလည်းဖြစ်ရုံမက ‘အံ့ဖွယ်ပွမ်’ ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်တဲ့ Matt Tupper ကို ဆက်သွယ်လိုက်တဲ့အခါကျမှပဲ မကောင်းတကောင်း ကျွန်တော့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အပေါ်မှာ စတင်ပြီး စိုးရိမ်လာမိပါတော့မယ်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ဟာ ဈေးကြီးလှတဲ့ စားသောက်ဆိုင်ကြီးတစ်ခုမှာ ဆုံတွေ့ကြပြီး အရသာရှိတဲ့ ‘ပွမ်တီနီ’ကို သောက်ရင်းနဲ့ ဘာတွေလုပ်နိုင်မလဲဆိုတာ ဆွေးနွေးကြပါတယ်။ ကျွန်တော့် ပင်တိုင်ဆောင်းပါးကော်လံကို ကလေးတွေအတွက် ဖတ်စာအဖြစ် ကျောင်းတွေမှာ ညွှန်းလေ့ရှိပုံနဲ့ ထိပ်တန်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများရဲ့ လက်ထောက်တွေဟာ ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးဟောင်းတွေကို ပြန်ရှာရတာနဲ့ပဲ အမြဲတမ်း အလုပ်ရှုပ်နေကြတဲ့ အကြောင်းတွေကို ကျွန်တော်က သူ့ကို သတိပေးလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ မတ်တို့မိကို ‘နာမည်ကျော် ပွမ်ဒေသရဲ့ ဂုဏ်ထူးဆောင်’ ‘အံ့ဖွယ်ပွမ်’ အကြောင်း ရေးစေခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘယ်လောက်ပေးရမယ် ထင်သလဲလို့ သူ့ကိုမေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီ ‘ပွမ်တီနီ’ တွေဟာ တော်တော် ပြင်းပါတယ်။

သူ ကျွန်တော့်ကို ငြင်းလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်မျှော်လင့်ထားပြီးသားပါ။ ဒါပေမယ့် သူက ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ နဲ့ ကမ်းလှမ်းလိုက်ပါတယ်။ သူ မငြင်းရင်တောင် သူကမ်းလှမ်းတာထက် လေးပုံတစ်ပုံလောက်ပဲ ပေးလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်က ထင်ထားတာ။ ဒါကိုတောင် ငွေသားနဲ့ မပေးဘဲ ပိုစတာတွေ၊ ဦးထုပ်တွေပဲ ပေးလိမ့်မယ်လို့ထင်ထားတာ။ ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ တန် ချက်လက်မှတ်ဆိုတာကျွန်တော့် ကော်လံအတွက် ကုန်ကျစရိတ်အားလုံးကို ကာမိရုံသာမက အထက်ကစာပိုဒ်နဲ့ ကျွန်တော့် ကုန်ကျစရိတ်တောင်းခံ လွှာမှာပါ ဖော်ပြထားတဲ့ တန်ဖိုးကြီးစားသောက်ဆိုင်မှာ ညစာစားတဲ့ ကုန်ကျစရိတ်ပါ ကာမိစေပါတယ်။ ချက်ချင်းပဲ တိုင်းရဲ့ ကိုယ်စား သူ့ဆီက ချက်လက်မှတ်ကို ကျွန်တော်လက်ခံရယူလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူ့ရဲ့ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းပြည့် အမေရိကန်လုပ်၊ အင်တီအောက်စီးဒင့် စူပါ ပါဝါ ဖျော်ရည်အကြောင်းကို ကျွန်တော့် ကော်လံထဲမှာ ဘယ်သူမှ မရိပ်မိစေရအောင် လိမ္မာပါးနပ်စွာ ထည့်ရေးပေးမယ့် အကြောင်းပါ ကတိအထပ်ထပ် ပေးလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီနောက်တော့ သူတို့ရဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကို အတိအကျ သိဖို့

အတွက် သူတို့ကုမ္ပဏီကို ကျွန်တော်တို့ဆက်လိုက်ပါတယ်။ တီဗီရှိုးတွေ ရုပ်ရှင်တွေနဲ့ ကော်ဇောနီ အခမ်းအနားမျိုးကြီးတွေမှာ သူတို့ဖျော်ရည်တွေကို လိုသလောက်အခမဲ့ ပေးနေပေမယ့် သူတို့ကုန်ပစ္စည်း အရသာရှိကြောင်း၊ ကျန်းမာရေးအတွက် အထူးသင့်တော်ကြောင်း သေသေချာချာ မီးမောင်း ထိုးပြတာမျိုးကိုမှ ပိုက်ဆံပေးလေ့ရှိကြောင်း၊ Simon Cowell ရဲ့ ရှေ့က ခုံပေါ်မှာ တင်ထားတာမျိုးလောက်ကိုတော့ ပိုက်ဆံများများစားစား ပေးလေ့ မရှိကြောင်း မာကက်တင်းဌာနရဲ့ အကြီးတန်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ Diane Kuyoomijian က ရှင်းပြပါတယ်။ နမူနာအဖြစ်လည်း သူက တစ်ခါတုန်းက ရုပ်ရှင်ကားတစ်ခုမှာ သူတို့ရဲ့ 'အံ့ဖွယ်ပွမ်' ပုလင်းကို တမာကူရှုတဲ့ အခါသုံးတဲ့ ရေပုလင်းအဖြစ် သုံးမှာကို သူတို့က လက်မခံခဲ့တဲ့ အကြောင်း ကိုလည်း ရှင်းပြပါသေးတယ်။ (တမာကူဆိုတာ ဆေးလိပ် သောက်တဲ့အခါ ချိုအေးတဲ့အရသာခံစားရအောင် ရေထဲကို မီးခိုးငွေ့များ ဖြတ်သန်း လာအောင် ပိုက်ရှည်ရှည်တပ်ပြီး ပါးစပ်နဲ့ရှုရတဲ့ ဆေးအိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာသာပြန်သူရဲ့ရှင်းလင်းချက်)

ကျွန်တော်ရေးတဲ့စာမူကို ကုမ္ပဏီက လူတွေ ပုံမနှိပ်ခင် ဖတ်သေး သလား မေးတော့ သူတို့က အိုင်ဒီယာအကြမ်း သဘောလောက်သာပြောပြ တယ်။ စာမူကြမ်းကို မပါဘူးလို့ ဖြေလိုက်တော့ ကျွန်တော် စိတ်သက်သာ ရသွားတယ်။ ကုန်ပစ္စည်းကို ဒီလိုပွဲထုတ်ပေးတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်စာ ဘယ်လောက်ထိခိုက် သွားသလဲမေးရင်တော့ အယ်ဒီတာတွေကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးသွားတာလောက်တော့ မဆိုးပါဘူးလို့ပဲ ဖြေရပါလိမ့်မယ်။

ကိစ္စတွေအားလုံး အစကတော့ အဆင်ပြေပါတယ်။ နောက်ပိုင်း ကျွန်တော့် အယ်ဒီတာရဲ့ အယ်ဒီတာက ကြော်ငြာနဲ့သတင်းဆောင်းပါး 'ရောသမမ္မေ' လုပ်တာဟာ တိုက်ရဲ့ ပေါ်လစီနဲ့ဆန့်ကျင်နေပါတယ်။ အဲဒါ ကြောင့် 'အံ့ဖွယ်ပွမ်' ကရတဲ့ ပိုက်ဆံကို လှူပစ်ရမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်မှပဲ ဒုက္ခတွေ့ရပါတော့တယ်။ ကျွန်တော် 'အားကြီးသနွဲ' တစ်ချိန်လုံးလုပ်ခဲ့သမျှ အကုန်လုံး ဒီမှာတင် ခဲလေသမျှ သဲရေကျ ဖြစ်ခဲ့ရပြီလို့ ကျွန်တော်ထင်ခဲ့ မိတယ်။ နောက်တော့မှ ကျွန်တော် ဒီလိုလုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် မာနကြီးလှပြီး ရှေးဟောင်းပစ္စည်းကြီးလို ခေတ်ဆွေးကြီးဖြစ်နေတဲ့ 'ပုံနှိပ်စာနယ်ဇင်း' လောကကြီးတစ်ခုလုံး ဘာကြောင့် စီးပွားရေးပြဿနာတွေ တက်နေရတယ်

ဆိုတာကို ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်နားလည်သွားစေခဲ့တာဖြစ်
 ကြောင်း သိလိုက်ရတယ်။ တိုင်းကော်ပိုရေးရှင်းကြီးဟာ ဒေါ်လာ
 နှစ်သောင်းခွဲကို ငြင်းပယ်လိုက်ရုံသာ မကပါဘူး။ ဒီကော်လံအတွက်
 အယ်ဒီတာ သုံးယောက်တောင် ခန့်ထားတယ်လေဗျာ။

(၂၃-၃-၂၀၀၉ ထုတ် *Time* မဂ္ဂဇင်း က *Joel Stein* ရဲ့ အက်ဆေးကို
 ဘာသာပြန်ထားတာပါ။)

